

El linxament mediàtic revifa el vot

La decisió de l'assemblea de compromissaris del FC Barcelona de denunciar la gestió de Joan Laporta al capdavant del club ha originat un fenomen mediàtic crític amb el candidat de Solidaritat Catalana per la Independència (SI) que presenta semblances amb la pressió dels mitjans de comunicació contra Jordi Pujol, en el cas *Banca Catalana*, i contra Josep-Lluís Carod-Rovira, després del viatge a Perpinyà per reunir-se amb dirigents d'ETA. És evident que tots tres fenòmens no són equivalents pel càrrec institucional dels protagonistes i els àmbits que motiven els linxaments mediàtics: Laporta és un candidat a les eleccions al capdavant d'un partit extraparlamentari, mentre que Pujol i Carod ja eren, en el moment dels fets, respectivament, president i conseller en cap (i president en funcions, el dia del viatge) de la Generalitat; Laporta és acusat per presumptes despeses injustificades en un club esportiu, Pujol ho va ser per la gestió d'una entitat financera —que es va acabar demostrant legal— i Carod-Rovira, per una reunió secreta amb la presumpta cúpula d'ETA per exhortar-los a deixar les armes.

Tot i aquestes diferències —i més, relatives sobretot a la transcendència política de Pujol i Carod en els seus moments, que no són extrapolables al cas *Laporta*—, alguns opinadors i analistes consultats per EL TEMPS hi destaquen també semblances: la impressió —verificada o no— que hi ha un complot darrere els casos (del govern socialista contra Pujol i del CNI, que filtrà la reunió de Perpinyà, contra Carod) o l'orquestrat linxament per part dels mitjans, sobretot espanyols: en el cas del president Pujol per part, molt concretament, d'*El País* i, en el del vice-president Carod, d'una xarxa més diversificada de diaris, ràdios i televisions ultraconservadors.

El periodista Víctor Alexandre, autor d'*El Cas Carod* (Ed. Proa, 2004), opina que els casos Banca Catalana, Carod i Laporta són diferents, però “són, tots,

Després de la filtració del viatge de Josep-Lluís Carod-Rovira a Perpinyà, l'ex-líder d'Esquerra va passar d'un diputat a vuit al Congrés espanyol. El 'cas Banca Catalana' també va precedir els millors resultats de Jordi Pujol al capdavant de CiU. De vegades, el linxament mediàtic afavoreix la 'víctima'.

polítics: fins i tot, en el cas de Laporta, s'ha de dir que és difícil de trobar una entitat amb tanta càrrega política com el Barça”.

L'historiador Joan B. Culla, que es declara “escèptic sobre el futur polític de Laporta”, no creu que siguin comparables el cas *Carod* o el cas *Banca Catalana* amb el que ara afecta Laporta. El politòleg Ferran Requejo tampoc no creu que els casos Banca Catalana, Carod i Laporta siguin comparables

per la distància que separa un personatge dels altres: “CiU i Esquerra eren forces consolidades, partits que quan van patir la crisi eren al govern, mentre que Laporta és encara un fenomen molt incipient” en la política.

Alexandre, en canvi, creu que hi ha un complot que persegueix “la foto de Laporta emmanillat”. La raó és que Laporta “vol fer, i és evident que farà, carrera política contra l'establishment, perquè defensa la independència de

Després de fer-se pública la reunió de Josep-Lluís Carod-Rovira amb ETA, Esquerra va obtenir uns resultats electorals extraordinaris. Alguns experts creuen que la decisió de l'assemblea de compromissaris del FC Barcelona també pot beneficiar la Solidaritat Catalana de Joan Laporta.

JORDI PLAY

Catalunya, i no pas l'any 3000 sinó ara: això fa molta por als poders fàctics, a les famílies que remenen les cireres a Catalunya, un grup al qual ell no pertany.” Segons Alexandre, “Laporta és un *outsider* que vol liquidar aquest *statu quo*: no hauria estat perseguit si no volgués trencar les regles del joc, però és vist com un antisistema —en aquest sentit— i per això fa nosa.” Per al periodista, “és evident que hi ha el Grup Godó al darrere, que ha portat Rosell —que és només un instrument— a la presidència del Barça”.

Però entre el *cas Carod* i el *cas Laporta* hi ha una diferència de matís, segons Alexandre: “Tots dos tenen una personalitat molt diferent: Laporta té una personalitat més forta que no Carod, que és més permeable (i no és pas una crítica) i que va patir més que no es pensava la gent. El Carod d'avui no té res a veure amb aquell Carod, per molt que alguns mitjans espanyols el continuïn tractant com el papus. Laporta és més líder i creix en l'adversitat. Ja ho va demostrar amb la moció de censura que li van presentar. Això molesta més: una persona que no s'agenolla posa en evidència el caràcter pusil·lànim —el caràcter català s'ha transformat, igual que una persona sotmesa durant molt

temps deixa de creure en ella mateixa i es fa submissa— i provoca una reacció d'atac d'aquells que queden en evidència.”

Banca Catalana. El linxament mediàtic també va ser-hi en el *cas Banca Catalana*. I l'ex-president Pujol ho recorda al segon volum de les seves *Memòries. Temps de construir. 1980-1993* (Proa, 2009): “La informació del diari [*El País*], amb el títol ‘Dificultats econòmiques del grupo bancario de Jordi Pujol’, va sortir [...] el 29 d'abril [del 1980], coincidint amb la publicació del meu nomenament i el cessament d'en Josep Tarradellas al *Boletín Oficial del Estado*. Aquest primer tro llunyà en un dia de sol, que podia haver quedat com el senyal d'una breu tamborinada, va ser l'avís d'una gran tempesta. *El País* va iniciar a partir d'aquell moment una campanya que va anar *in crescendo*. Va publicar dotzenes d'informacions sobre Banca Catalana, sempre negatives. No sortien totes a les planes d'economia, sinó que molts cops ho feien a les de política i referint-se sempre a ‘el Banco de Jordi Pujol’. Vam saber més tard que des de dins de l'entitat una persona que acabaria tenint un paper polític passava informació al diari.

”El cop més dur va arribar l'11 de juny del 1982, quan Televisió Espanyola va esbombar una informació inclosa en un document de caràcter confidencial de l'agència Europa Press segons el qual, i basant-se només en un rumor, Banca Catalana estava a punt de presentar suspensió de pagaments. No era cert, i el Banc d'Espanya va córrer a desmentir-ho amb un comunicat oficial, però els diaris de l'endemà van publicar, amb el desmentiment, el rumor donat per bo per l'agència de notícies.

”Una campanya així no és casual.”

La campanya no va ser casual ni va ser curta. Però no va tenir els resultats electorals esperats pels ordidors de la trama. Si el primer article d'*El País* va sortir el dia exacte que Jordi Pujol era oficialment president de la Generalitat de Catalunya i la campanya es va perllongar durant tota la seva primera legislatura, a les següents eleccions Pujol va aconseguir la seva primera majoria absoluta i més vots que mai no ha recollit CiU, 1.346.917, un 46% del total. Però això només va revifar la campanya de l'estat espanyol contra Pujol, a través de Banca Catalana, segons que ha explicat l'ex-president. Novament, de manera immediata. “El

EL TEMPS

De resultes de l'actitud del diari *El País* contra Jordi Pujol en el cas *Banca Catalana*, el 1984 CiU va obtenir els millors resultats de la seva història.

divendres 18 de maig del 1984, dinou dies després de les eleccions que ens van donar la majoria absoluta i uns dies abans de celebrar-se la sessió d'investidura al Parlament, em vaig desplaçar a Lleida per assistir a un acte en honor de la pedagoga i diputada nostra Maria Rúbies. Vaig tornar tard a casa, passada la mitjanit. La Marta em va dir que en Lluís Prenafeta em buscava per comunicar-me que l'endemà el diari *El País* publicaria que em seria presentada una querella per causa de Banca Catalana." El mateix dia de la investidura com a president de la Generalitat, doncs, el diari publicava en portada la "imminent querella del fiscal de l'Estat contra Jordi Pujol i més responsables de Banca Catalana". Però a les eleccions del 1988 CiU obtenia la segona majoria absoluta amb 1.232.514 vots, un 45,8 %. Si les eleccions eren referèndums sobre la confiança dels catalans en Pujol, els votants també havien parlat clar.

"En aquell cas –opina Alexandre– tenien el mateix objectiu de fotografiar Jordi Pujol emmanillat, tancar a la pre-

só el president de Catalunya." Per això, confessa Alexandre, li va fer costat: "En el cas de Banca Catalana, vaig enviar una carta al president Pujol dient-li que mai no l'havia votat, però que vivia aquell atac a la seva persona com un atac contra Catalunya i li donaria tot el suport que calgués. Em va contestar agràit."

Aquí hi ha la clau que diferencia substancialment el cas *Laporta* dels altres dos, segons Alexandre. "El cas *Banca Catalana* era un atac contra Catalunya. I el meu llibre *El Cas Carod* el vaig subtítular *50 dies de linxament polític d'una nació*, perquè també ho era. El cas *Laporta* no és un linxament al país. Laporta no té possibilitats de tenir un càrrec. Pot ser decisiu i empiapar tothom, però el complot no ataca Catalunya."

'Under Dog'. Víctor Alexandre recorda que, després del cas de Perpinyà, Josep-Lluís Carod-Rovira es va presentar a les eleccions al Congrés dels Diputats. "Les va presentar com un

plebiscit i ERC va passar d'un diputat a vuit, com a efecte del linxament." Aquestes operacions, opina Alexandre, "es planifiquen des d'un despatx però després passa com a les novel·les, que els personatges tenen vida pròpia i se'ls gira en contra". Conclusió: "Potser aquest linxament no és tan dolent per als interessos de Solidaritat Catalana."

Segons Jordi Segarra, que va participar en la campanya de Barack Obama i ha fundat la consultoria política SP! Polítics, aquestes operacions contra un candidat amb escasses possibilitats sovint creen "l'efecte que els americans anomenen *Under Dog*, que implica que els electors tendeixen a votar el dèbil, el que rep" i que capgira l'efecte més habitual en unes eleccions, "l'anomenat *Band Wagon* que implica donar suport al fort, al que previsiblement guanyarà o obtindrà majoria", que, en aquestes eleccions, significaria el creixement de vots del que és favorit segons totes les enquestes.

Àlex Milian